Yazar Administrator
Pazar, 20 Mart 2011 02:46

I-GİRİŞ

Günümüzde birçok ülkede artan yargı yükünün azaltılması için değişik çözüm yolları aranmaktadır. Bu yollardan bir tanesi de arabuluculuktur. Tarafların hür iradesi ile “arabulucu” gözetiminde uyuşmazlıklarına çözüm araması doğaldır. Ortada uyuşmazlık bulunduğuna göre, bu uyuşmazlığın konunun uzmanları gözetiminde yapılması da zorunludur. Nitekim Yunanistan örneğinde sadece ve sadece hukukçular arabulucu görevini yürütmektedir.

II-DÜNYADA ARABULUCULUK UYGULAMALARI

11 Mart 2011 tarihinde Türkiye Barolar Birliği’nce Av. Özdemir ÖZOK Kültür ve Kongre Merkezi’nde düzenlenen “Dünyada Arabuluculuk Uygulamaları Semineri”’nde Belçika, İspanya, Almanya, Avusturya ve Hollanda örnekleri üzerinde durulmuştur. Öncelikle ve önemle belirtilmelidir ki, her devletin kendisine özgün hukuk sistemi bulunmakta olup, bu hukuk sistemi bir bütün olarak ülkemizde yerleştirilmeden, salt bu ülkelerde var diye alınması, diğer bir ifadeyle toptan kabulcülük doğru bir yaklaşım değildir. İtalya’daki uygulama üzerinde durulmamakla birlikte katılımcılar, bu kurumun İtalya’da avukatları olumsuz etkilediğini ve avukatların grev halinde bulunduklarını sunum sırasında belirtmiştir.

Kurumun ülkemizde yer etmesi amaçlandığına göre, özgün koşullar göz önünde bulundurularak dünyadaki uygulamalarda bünyemize en uygun olanının seçilmesine özen gösterilmelidir. Sunu sırasında arabuluculuğu yapabilecek kişilerin nitelikleri üzerinde durulurken, ülkemiz açısından Yunanistan örneğinin esas alınması gerektiği kanısı oluşmuştur.

III-TASARININ GETİRDİKLERİ VE ELEŞTİRİLERİMİZ

Tasarıda;

1-Tarafların serbestçe üzerinde tasarrufta bulunabilecekleri ihtilafların arabulucuya gideceği

belirtilmiştir. Kurumun etkili olması öngörülen amacı, diğer bir ifadeyle yargının iş yükünü azaltabilmesi için belli başlı bazı davalarda arabulucuya gidilmesi zorunlu tutulmalıdır. Böylelikle bu yolun denenmesi sağlanarak uyuşmazlıkların çözümü için bir araya gelme olanağı zorunlu da olsa sağlanabilecektir. Aksi halde ceza yargılamasında yer alan ancak uygulama kabiliyeti hiç de bulunmayan uzlaşma kurumuna dönebilecektir. Öte yandan tarafların avukatları bulunmadan arabulucuya başvuramayacakları da öngörülmelidir. Böylelikle taraflar belli bir hukuki donanımla arabulucu önüne çıkabilecek, olası hak kayıpları önlenebilecektir.

2-Arabulucu sicilini tutma ve güncelleme hak ve yetkisinin Adalet Bakanlığına değil, Türkiye Barolar Birliğine verilmelidir. Arabulucu hak ve yetkisi münhasıran hukukçulara ve de özellikle avukatlara verilmesi gerekir. İdarenin denetim ve gözetiminde bulunacak arabulucu kurumu yersiz tartışmalara neden olacaktır. Nitekim bu tartışmalar şimdiden başlamıştır. Tartışmanın da ötesinde kurumun Türkiye Barolar Birliğine verilmesi kurumun işlerliği açısından daha yararlı olacaktır. Zira bünyesinde kurulacak birimlerle gereken eğitimlerin verilmesi, barolar bünyesinde kurumun örgütlenmesi, temel amaca hizmet edecek, kurumun daha da güçlenmesini sağlayacaktır. Bu nedenle barolar bünyesinde CMK, adli yardım gibi, arabuluculukla da ilgili birimler oluşturulmalıdır.

3-Hukukçu olmayan kişilere arabulucu unvanının verilmesi yerinde değildir. Tasarıda hukukçu olmayan, ancak lisans eğitimini almış, öngörülen eğitimi alarak sınavda başarılı olan herkese arabulucu unvanı verilmektedir. Oysa arabulucu sonuçta uyuşmazlığın giderilmesinde tarafları buluşturan, tarafların görüşmelerine nezaret eden kişidir. Bu kişinin hukukçu ve de özellikle avukat olması gerekir. Arabulucunun belli bir hukuki donanıma sahip olması gerekir. Tasarıda belirlenen süreyle arabuluculuk eğitiminin verilmesi gerekli hukuki donanımın elde edildiği anlamına gelmeyecektir.

4-Arabulucu eğitiminin Türkiye Barolar Birliğine verilmesi gerekir. Yukarıda da belirtildiği üzere Türkiye Barolar Birliği alt yapısı, Türkiye genelinde barolar aracılığıyla kurumu güçlendirmesi mümkün iken, aksi yöndeki düzenleme kabul edilir nitelikte değildir.

IV-SONUÇ

Mevcut haliyle tasarı genelde yargının iş yükünü azaltmayacak özelde ise avukatlık mesleğinin çalışma alanını daraltacaktır. Yukarıda belirtilen ve daha da geliştirilebilecek düzenleme ve uygulamalar ışığında kurumun yararlı olabileceği kanısındayız.

Av. Fevzi KAYACAN
Konya Barosu Başkanı

//